POSITION PAPER

Het Hogeland: Rijk, kom afspraken met Groningen na

Wind op zee en waterstof in de Eemshaven, zoals afgesproken. Geen koerswijziging richting kerncentrales.

Kernboodschap

Groningen neemt verantwoordelijkheid voor de energievoorziening van Nederland. Het Rijk moet nu verantwoordelijkheid nemen voor zijn afspraken met Groningen: kies voor wind op zee en waterstof in de Eemshaven, niet voor kerncentrales die dat doorkruisen.

Onze positie

De Eemshaven is essentieel voor duurzame energie, waterstof en havengebonden economie. Een kerncentrale legt langdurig beslag op schaarse ruimte, infrastructuur, netcapaciteit en bestuurlijke aandacht.

Aanleiding

Het kabinet heeft de Tweede Kamer op 19 juni geïnformeerd over het locatieonderzoek voor twee nieuwe kerncentrales. De Eemshaven blijft met twee locaties in beeld, naast een locatie in Zeeland. Tegelijk wordt aanlanding van windenergie op zee in Groningen minder vanzelfsprekend, omdat er geen kansrijke aanlandlocaties door het Rijk zijn benoemd. Vier van de zeven locaties vallen nu af. Tegelijkertijd lijkt aanlanding van windenergie op zee in Groningen minder vanzelfsprekend te worden, omdat er geen kansrijke aanlandlocaties zijn benoemd door het Rijk.

Groningen is de afgelopen jaren voorgehouden dat de Eemshaven geen locatie zou worden voor nieuwe kerncentrales. In 2021 zei de toenmalig minister-president publiekelijk dat er geen kerncentrale in Groningen komt. Ook in Kameruitspraken, Kamerbrieven en beleid is die lijn bevestigd Daarnaast zijn in Nij Begun afspraken gemaakt over herstel van vertrouwen, perspectief voor Groningen en de rol van de Eemshaven in de nationale energievoorziening. Een belangrijk onderdeel daarvan is aanlanding van wind op zee in de Eemshaven en de ontwikkeling van waterstof.

De kernvraag is daarom niet of Nederland energie-infrastructuur nodig heeft. De kernvraag is of het Rijk zijn afspraken met Groningen nakomt.

Wij staan voor

- een betrouwbare overheid die gemaakte afspraken nakomt;
- herstel van vertrouwen na de gaswinning;
- perspectief voor inwoners, bedrijven en regio;
- een sterke Eemshaven als duurzame energiehub;
- aanlanding van wind op zee en ontwikkeling van waterstof;
- ruimte voor bestaande bedrijven en nieuwe economische ontwikkelingen.

Wij vragen de Tweede Kamer

- spreek het kabinet aan op afspraken en toezeggingen richting Groningen;
- voer Nij Begun over de Eemshaven volledig uit;
- zet de Eemshaven in voor wind op zee, waterstof en duurzame bedrijvigheid;
- neem geen besluiten die deze ontwikkeling doorkruisen;
- borg democratisch controleerbare en zorgvuldige besluitvorming

Kortom: Groningen zegt niet nee tegen energie-infrastructuur. Groningen zegt ja tegen wat is afgesproken: wind op zee, waterstof en duurzame bedrijvigheid in de Eemshaven.

Wij vragen de Tweede Kamer om in te grijpen want:

1. Nij Begun is niet vrijblijvend. Het is de basis voor herstel van vertrouwen en toekomstperspectief na decennia gaswinning. Als het Rijk de Eemshaven nu anders invult, verandert niet alleen een locatiekeuze, maar ook het perspectief dat Groningen is toegezegd.

2. Afspraak is afspraak. Groningen is herhaaldelijk voorgehouden dat de Eemshaven geen locatie zou worden voor nieuwe kerncentrales. Als het Rijk die lijn loslaat, bevestigt dit dat afspraken met Groningen tijdelijk zijn en veranderen zodra Den Haag andere keuzes wil maken.

3. De Eemshaven is nodig voor wind op zee en waterstof. Daarvoor wordt concreet ruimte gemaakt, maar die ruimte is schaars. Een kerncentrale legt langdurig beslag op ruimte, infrastructuur, netcapaciteit en bestuurlijke aandacht. Dat staat op gespannen voet met de afgesproken duurzame ontwikkeling.

4. Bestaande en nieuwe economische ontwikkeling komt onder druk. De Eemshaven is geen lege locatie op de kaart. Bestaande bedrijven investeren, nieuwe ontwikkelingen worden voorbereid en de Oostpolder kan 3.000 tot 6.000 structurele arbeidsplaatsen opleveren. Een kerncentrale levert circa 750 banen op. Wij hebben de ruimte nodig voor duurzame groei.

5. Wezenlijke keuzes moeten democratisch controleerbaar zijn. In het milieueffectrapport zijn onderzochte locaties in principe realiseerbaar of geschikt te maken. Toch vallen locaties af op basis van een netwerkanalyse tot 2040 en een informerende brief. Voor keuzes met grote gevolgen is een formeel, toetsbaar besluit nodig.

6. Groningen zit nog midden in de gevolgen van gaswinning. Veel inwoners hebben nog dagelijks te maken met schadeherstel, versterking en onzekerheid over de veiligheid van hun woning. Juist daarom moet het Rijk geen nieuwe onzekerheid creëren, maar eerst doen wat is beloofd.

7. Tijdelijk wordt in Groningen te vaak structureel. De EemsEnergyTerminal kwam in 2022 als tijdelijke crisismaatregel vanwege de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis. Nu wordt gewerkt aan voortzetting na 2027. Dat voedt de zorg: wat uitzonderlijk wordt gebracht, blijft vaak bestaan.

Geef opdracht aan het kabinet

kom afspraken en toezeggingen richting Groningen na; • voer Nij Begun over de Eemshaven volledig uit; • benut de Eemshaven voor wind op zee, waterstof en duurzame bedrijvigheid;	neem geen besluiten die deze ontwikkeling doorkruisen; • belemmer bestaande en nieuwe economische ontwikkelingen niet; • weeg herstel van vertrouwen, bestuurlijke betrouwbaarheid en regionaal perspectief volwaardig mee.

Wat wij willen

Wél aanlanding van wind op zee in de Eemshaven. Wél ontwikkeling van waterstof en duurzame bedrijvigheid. Wél ruimte voor bestaande bedrijven en nieuwe economische ontwikkelingen. Géén kerncentrales in de Eemshaven die deze afgesproken ontwikkeling doorkruisen.

Slotboodschap

Groningen zegt geen nee tegen energie-infrastructuur. Groningen zegt ja tegen de bijdrage die is afgesproken. Kom afspraken na. Kies voor wind op zee en waterstof in de Eemshaven. Herstel vertrouwen door te doen wat is beloofd.